

ABOR* lahja vsak dan, zvezne sedelje in pravnih, ob 18. uri v datumi naslednjega dne ter stane mesečno po postu D 10—, na izmesečno D 15—, dostavljen na dom D 11—, na izmesečno D 10— invari po dogovoru.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nadstropje. Telefon uradnih št. 27. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ul. št. 4. prtljajo doma. Telefon št. 34. — SPS postambor maribor št. 11. 281. Na vsevidne liste dostavljajo se po listu. — Subskripcije se ne sprejmejo.

TABOR

Neslov

Maribor, nedelja 14. marca 1926.

Leto: VII. — Številka: 60.

Dan v skupščini

Debata o prometnem ministrstvu.

BEOGRAD, 13. marca. Skupščina je včeraj popoldan nadaljevala stvarno debato o proračunu prometnega ministrstva. V isti zadevi je pri današnji debati govoril poslanec Dimitrije Vujić, član zemljoradničke stranke, ki je ostro kritiziral prometno politiko sedanje vlade. Povdarjal je, da bi moralo voditi razprave o proračunu ekonomski interes, ki ga pa pogrešamo, ker se z državnim denarjem dela preveč potratno. Minister za agrarno reformo je n. pr. odpotoval

v Prago na kongres zelene internacionale v salonskem vozu prvega razreda s 30 sedeži. V vagonu pa so se nahajale le 3 osebe. Tudi za vožnjo skozi Ogrsko se je plačalo 30 sedežev.

Nato je govoril radikalski poslanec Gavrilovič, ki je zahteval znižanje železniških tarifov. Za njim je govoril Črnogorec Vuletić, a nato poslanec Skulj (SLS), nakar je bila seja zaključena.

Pesimizem v Ženevi

Sobota odločilen dan.

LONDON, 12. marca. Jutri bo prva glavna seja sveta Društva narodov. Položaj se presoja pesimistično. Vsaka država stavi svoje posebne zahteve in nastala vedno večja zmešnjava. Na programu te seje še ni vstop Nemčije v Društvo narodov. Nemčija

grozi, da bo umaknila svojo prijavo. Jutrišnji dan prinese odločitev.

BORZA

CURIEH, (Avla), 13. marca. (Izvirno). Beograd 9.135, Paris 18.85, London 25.25, Newyork 519.50, Milan 20.85, Praga 15.38, Dunaj 73.20, Budimpešta 0.00728, Berlin 123.70, Varšava 67.50, Bukarest 2.175, Sofija 3.75.

Dnevna kronika

Klic od Mure

Iz raznih krajev ob Muri dobivamo že delj časa obupne klice po regulaciji Mure in po očuvanju vsaj dosedajnih naprav na že reguliranem obrežju. Mura trga dan za dnem zemljišča ter podira in razdira staro regulirano obrežje, ki obstoja še iz avstrijskih časov. To regulirano obrežje bi se dalo vzdržati in očuvati z malimi izdatki. Sedaj pa opada še to, kar je že bilo napravljeno. Hidrotehnični oddelček velikega župana v Mariboru na vse tozadevne klice odgovarja, da ne more nič storiti radi pomanjkanja kreditov.

Tekom par mesecev je Mura v občini Bunčan radi pomanjkljivosti vzdrževanja že reguliranega obrežja napravila ja ko občutno škodo. Posameznim posestnikom je voda odnesla cele komplekse zemljišča. Ravno tako v občini trga Veržej, kjer se bo tok reke, ako se takoj ne prične s popravilom ogroženega obrežja, obrnil v popolnoma drugo smer proti Dokležovju, in bo na ta način odrezanih

nad 30 oralov gozda, ki je last posameznih posestnikov iz Veržeja. Od Veržeja naprej pa sploh ni več govora o kakem rečnem obrežju. Vas Melinci v srezu Dol. Lendava je ogrožena tako, da bodo morali vaščani polagoma začeti preostavljati svoja poslopja, ne glede na to, da so nekateri že itak izgubili vso zemljo. Isto velja glede Bistrice v srezu Dol. Lendava.

Odpomoč je nujna. Kličemo merodajne činitelje k pozornosti in jih opozarjamo na veliko odgovornost, katero prevzemajo, ako takoj ne storijo potrebnih korakov.

Kaj pripoveduje ljudski glas o žlahtiču v Slov. g.

Pred šestimi leti so našli nekega jutra staro gostilničarko Vogrinovo Ano, po domače Boštjanovo Naniko v sobi zadavljeno. Ona je s pomočjo svoje že celo prilicne sestre Jerčke izvrševala v drugi

Župančičeva „Beseda o Prešernu marib. mladini“

se dobiva v posebnem ponatisu po 50 p kos v naši upravi.

Kupujte in dajajte mladini in ljudstvu!

Boštjanovi hiši ob okrajni cesti v občini Cogentini pri Sv. Antonu v Slov. gor. gostilniško obrt, kakoršne so po deželi v navadi. Obe sestri sta bili na dobrem glasu ter sta veljali kakor vsi Boštjanovi za zelo premožni. V njeni gostilni so se zavoljo dobre kapljice oglašali radi tudi tihotapeci iz Ptujске okolice, ki so spravljali tod mimo tihotapsko blago proti Radgoni in čez mejo v Avstrijo. Sestri se jim nista upali ustavljati in jih tudi ne izdajati, boječ se njihovega maščevanja; dajali sta jim pijačo tudi po noči. Neke nedelje je odšla mlajša sestra Jerčka prej spat v sobo na nasprotno stran veže, starejša pa je ostala še pri domačih pivcih; tihotapec ni bilo. Ko so pivci odšli, je slišala Jerčka v polsnu nekega priti; iz gostilniške sobe je prihajalo k nji neko čudno in zadušeno grranje, ki je kmalu utihnilo. Dvignila je glavo in poslušala. Rahle stopinje po sobi in odpiranje omar pa ji je vodilo misel: »Aha, sestra še pospravlja, predno se poda spat!« Kmalu je čula nekega odhajati skozi glavna vrata ter pri vodnjaku gnati vodno gonilo, kakor bi si roke umival; vrnil pa se v hišo ni nikdo. Postalo jo je strah, vendar ni ostala, da bi šla gledat, kaj je neki; končno je od straha izmučeno zaspala. Prihodnjega dne so zjutraj ob 3. uri klicali naprošeni kosci Jerčko, naj ustane, kajti Nanike ne morejo priklcati. Jerčka je ustala, odprla glavna vrata in se čudila, da niso bila zaklenjena. Vsi so stopili v gostilno, kjer so našli Naniko zadavljeno, iz omar pa je bil pobran samo denar. Zaman je bilo vse orožniško iskanje, po morilcu ni bilo mogoče najti nobenega sledu. Ob lanski aretaciji žlahtiča pa se je nakrat namj obrnil sum tega umora. Zlasti ko so časopisi neotvili, da je bil žlahtič tihotapec. Ljudski glas pripisuje tudi ta umor žlahtiču. Le njegovo, oziroma Čičevo priznanje, če je ta sodeloval, bi moglo ta zagonetni umor pojasniti.

— Českoslovaška odlikovanja. Te dni je bilo odlikovanih več naših kulturnih in političnih voditeljev z odlikovanji českoslov. prezidenta. Tako so bili med drugimi Slovenci odlikovani g. direktor »Jutra« dr. Kramer, ravnatelj Rasto Pustoslemšek, pisatelj dr. Ivan Lah, novinar in poslanec Fran Smodej, pisateljica Zofka Kvedrova in drugi. Odlikovanih je bilo tudi več Srbohrvatskih književnikov in novinarjev, med njimi predsednik Jugoslov. nov. združenja Krešimir Kovačič.

— »Timesove« vesti o pogodbi med Italijo in Jugoslavijo glede Reke je naša vlada demantirala.

— Dobrota na Balkanu. G. Stepan Radič je izjavil, da se bo kot minister prosvete zavzel za grotne interese časnikarjev. Dejal je: »Mi psujemo novinarje vendar pa jim ničesar ne dajemo. Zato je treba, da jim najprej pomoremo, da jih bomo potem — če bo potrebno — lažje psovali. Brez komentarja!

— Quousque tandem? Iz vladnih krogov poročajo, da bodo kmalu predloženi skupščini zakonski osnutki o državnem pravdnstvu in o ustroju sodišč. Ker ta kmalu slišimo skoraj že leto dni in vemo, da se bili ti zakonski osnutki — kakor mnogi drugi — izdelani pod prejšnjo vlado, razberemo iz te vesti, da sedanja vlada pridno dela.

Skrivnostna pota dr. Ninčiča

Maribor, 13. marca.

V ospredju javne pozornosti stoje zunanje-politični dogodki. Ta stran politike je pri nas še vedno premalo popularna, saj se je pokazalo po osvobojenju, da ima lahko več narod o zunanje-političnih odnosih, silah in težnjah otroško naivno pojme. Izkušnje, ki so sledile temu, so precej odpravile nevednost in obliadije idealizem, vendar pa se o zunanji politiki še vedno premalo razpravlja v širši javnosti, na shodih in v zasebni politikujoči družbi.

Tudi naša diplomacija nič ne pripomore, da bi zunanja vprašanja, ki so v jedru vprašanja vojne in mira ter našega mednarodnega sodelovanja, brez katerega si ne moremo ohraniti svobode in neodvisnosti, postala ljudska zadeva. Samo ob sebi se nme da njih delikaten značaj ne dopušča enakih metod kakor notranje-politične zadeve. Diplomacija mora imeti svoje skrivnosti; kočljivih mednarodnih vprašanj ni mogoče reševati na kakem meetingu na Terezijah ali na shodu v Kurji vasi. Toda če je Wilson ob koncu vojne proglasil načelo, da je treba odpraviti tajno diplomacijo, je tem povedal, da se da tudi zunanja politika demokratizirati. Kakor je ljudstvu dana buđžetarna moč, t.j. da določa vse izdatke in dohodke, ki jih sme imeti država, tako en sme biti prikrajšano pri kontroli diplomacije, ki varuje same državne temelje in ki čuva zair ali pa pripravljaja vojno.

Kakšno razmerje naj vlada med demokratizacijo in diplomacijo, nas lahko pouči vzgled Českoslovaške, ki ima za šefa zunanje politike enega najboljših srednjeevropskih diplomatov dr. Beneša. Tudi dr. Beneš obravnava zunanja vprašanja z diplomatskim taktom in s potrebno rezervo napram javnosti, vendar pa je vse njegovo delovanje pod kontrolo izvoljenih zastopnikov ljudstva in silo poleg vladne skupine tudi opozicijskega odbora za zunanje zadeve, ki ga je imela celo cesarsko-reakcionarna Avstrija.

Prav v teh dneh vidimo, kako neodgovorno postopa zunanji minister. Sigurno je, da je naša država sprejela nasproti Italiji nove dalekosežne obveznosti. Toda kdo ve zanje? Razen najožjega kroga beograjskih državnikov — nihče. Krožilo najrazličnejše kombinacije, a voditelj naše zunanje politike se skrbno izogiba stikov s širšo javnostjo. Ako ga časnikarji že preveč obkolijo, jim da silno rezervirane izjave, ki povedo toliko kot službeni komunikacij, ki so bili vedno in so še danes navadna frazerska šablona.

Čisto nezdravljivo s pojmom demokracije države je taka ločitev zunanje politike od ostale državne politike. Naše zunanje zadeve niso zadeva dr. Ninčiča, Pašiča in vojaških krogov, temveč so zadeva ljudstva, ki neče, da bi ga diplomacije zopet izročili oblasti vojske; ki odklanja vse, kar ne služi miru in normalnemu razvoju. Naše ljudstvo zre z velikim nezupanjem na fašistovsko Italijo, ki je danes tajna opora vse evropske reakcije in v kateri mase brezposelnega, z južno imaginacijo obdarjenega inteligenčnega proletarijata oblačijo črne srajce in prisogajajo na Macchiavillija, da lahko svedaneje rožljajo z orožjem. Voditelji te države sanjari o obnovi rimskega carstva, o velikem imperiju, ki bi požrl nekatere manjše narode. Mussolini latinizira pangermanske teorije, odkar lahko izkorišča mednarodni polo-

žaj po vojni. Naše ljudstvo si želi miru z Italijo in z vsemi sosedami, noče pa, da bi moralo plačevati ta mir vedno z novimi žrtvami, ki dejanski slabe njegovo odprno moč nasproti Italiji. Če je resnična vest »Timesa«, da se je na zadnjem sestanku Ninčiča z Mussolinijem sklenil sporazum v tem smislu, da bo naša država uporabljala za svoje trgovsko izhodišče na Jadranu italijansko poželjenje po Dalmaciji nov, trdnější up. Tedaj to pomeni, da se beograjska diplomacija rezervira nasproti Jadranu in tu vedno bolj zmanjšuje našo odprno moč, zato, da bo postal Jadran nekega dne za Italijane res pravo »mare nostrum«. Italija pritiska na Grčijo, da da Jugoslaviji razmah na vzhod — k Egejskemu morju, da tako kar najbolj omeji njeno utrditev na Jadranu.

S skrbjo zremo v tako politiko, ki je vrhu tega na zunaj tako nejasna in protislovna, da je težko najti pravih motivov Ninčičevega postopanja. Danes se nam obeta balkanski pakt, jutri srednjeevropski pakt. Dobra sta oha pakta, če utrdita mir okoli nas in nam zasigurata normalen razvoj v bodočnosti. Ali današnja Italija je tako prepotentna, tako omamljena od imperijalističnih sanjarij, da nimamo vere v iskrenost njenih obvez in se bojimo njene diplomacije, Timeo Danaos... Sigurno je, da se pri-

pravlja v Evropi nova orientacija, da se povojne politične metode likvidirajo in politične sile premikajo docela znova. Zato je tem važnejše, da pridejo tudi v naši zunanji politiki do povdarka ljudski interesi. Kakorkoli je dr. Ninčič zelo sposoben politik, je njegova rezerviranost nasproti parlamentu in javnosti škodljiva, ker nikdar ne more reči, da stoji za njim volja naroda. Zakaj narod ni niti radikalna stranka niti generalni štab. Danes delujejo nekdanji srbijanski diplomatje v znatno večji državi, čije mednarodne center ni točno tam, kjer je političen; čije interesi niso istovetni z interesi Beograda in Srbije. Za moč, bran in prestiž te države ne skrbe samo diplomatje in vojniki, temveč ves narod, kajti danes nimamo resne stranke ali struje, ki bi bila za povratek v staro in si bi hotela žrtvovati integralnost državnega ozemlja. Zato naša diplomacija ne sme zmanjševati odpora na oni strani, kjer je živec njene integriteta.

Vsekakor pa je potrebno, da dr. Ninčič stopi čimprej pred parlament in položi kolikor mogoče jasen in zanesljiv račun zase in za svojo diplomacijo. Neodpustljivo je, da naš narod prav v času največjega premikanja diplomatskih pozicij ne pozna linije, ki jo hodt naša diplomacija, da zavaruje njegove interese in mir s sosedi!

Jožefov sejem 18. t. m. v Narodnem domu v prid Sok. domu

— Zopet afera radičevega intervju. Kakor smo zabeležili v včerajšnji številki, je dal gospod Stjepan Radić politične izjave dopisniku milanskega »Secola«. Kakor že navadno, so službeni krogi tudi tokrat nezadovoljni z izjavo g. Radića. Priznati je treba, da je g. Radić dolgo molčal, ali »Secolovi« skušnjava vendarle ni mogel odoleti. Posledica je, da bo moral najbrže zopet kako stvar demantirati ali zatajiti.

— Političen položaj stoji še vedno v znamenju ugibanja o razpletu vladne krize po sprejetju budžeta. Mišl na nove volitve je še vedno v ospredju. Značilno je, da se je izrekel za nove volitve tudi dr. Korošec, ki je izjavil, da bi morala volitve voditi nova vlada, nikakor pa ne radikal ali RR — koalicijska. Ker je del radikalov z zmerno opozicijo vred proti novim volitvam, ki jih najbolj želita le Pašić in Radić, je Koroščevo stališče izzvalo splošno nezadovoljstvo. Zlasti dele to nezadovoljstvo davidovičevski demokratije, ki tudi sicer že dolgo niso Koroščevi prijatelji. Več kot ugibanja pa beograjske vesti ne vedo povedati.

— Politični poljub. Kakor se čitatelji dobro spominjajo, je imel g. Stjepan Radić dve neprijetni aferi z ministrskima tovarišema dr. Maksimovičem in dr. Stojadinovičem. Notranjemu ministru Maksimoviču je očital, da še vedno podpira batinaštvo in je zagrožil, da ga bo on (St. Radić) vrzel iz vlade. O finančnem ministru pa je trdil, da je v Parizu kvartopiril in izgubil pol milijona frankov. Radičevski listi so sicer poročali, da bosta morala oba navedena ministra izstopiti iz vlade, ali želja se ni uresničila. Zgodilo pa se je, da je g. Stj. Radić vse preklinal in se z obema lepo pobotal. Z g. Maksimovičem sta se sestala v neki beograjski gostilni, kamor sta šla oba na ribjo juho. Ta tečna hrana je precej pomirila duhove in oba ministra sta se zopet sprijaznila. G. Stojadinović je bil po prihodu iz Amerike oziroma Pariza jako ljut, da je njegov prosvetni kolega natvezel narodu tako smešno opravljane. Pa je včeraj pristopil g. Radić k njemu, mu podal roko in se opravičil. Pravijo, da je spravo potrdil Radičev miroljubni objem in poljub. In bilo je kakor nekoč v vrtu Getsemani in Kalvarija bo prihodnja vladna kriza.

— Preokret v slovaški politiki. Znani socialavec patra Hlinka in voditelj slovaških klerikalcev Juriga, ki je doslej strastno napadal Čehe in zahteval osvoboditev Slovkov, je imel včeraj v praškem parlamentu jako zmeren govor. Dejal je, da se Madžari motijo, če mislijo, da Slovaki pomagajo Madžarom, ker imajo s Čehi notranje prepire. Slovaki zahtevajo avtonomijo, nikdar pa ne bodo vzeli nase novega madžarskega arma. Oni so in bodo ostali zvesti češkoslov. republiki. Ta deklaracija ima približno enako vrednost kot prve deklaracije radičevcev v našem parlamentu.

— Uradni list z dne 9. marca št. 22 prinaša razen osebnih vesti nekatere pravilnike in naredbe glede agrarne reforme, naredbo ministrstva pravde o razmejitvi med sodnima okrajema Maribor in Mariborom, izpremembo prosvetnega ministra glede odpuštnice meščanskih šol, odločbo o ustanovitvi obmejne veterinarske postaje v Bohinjski Bistrici, odločbo o podaljšanju roka za pregledovanje in žigosanje steklenic in posod za točenje alkoholnih pijač in mleka. Za naše Prekmurce je važen razpis glede prehodnic za dvovlastnike ob madžarski meji. — Med razglasi osrednje vlade so omembe vredni tarifi za tranzitni promet z Madžarsko, med razglasi marib. velikega župana spremembe glede zglasevalnih predpisov. Slede še uradni kurzi za marec in razni sodnijski oklici, med katerimi imajo dražbeni oklici večino.

— Vnuk ruskega carja v Bukarešti? Ceps nam poroča iz Bukarešte. Tukajšnja policija že več tednov energično preiskuje zadevo gospe Čajkovski, ki se v Berlinu izdaja za hčerko zadnjega ruskega carja — Anastazije. (O zadevi je naš list že obširno poročal). Ta dama je namreč izjavila protokolarno, da je bila v Bukarešti, kjer je rodila sina, čigar oče je njen rešitelj — vojak Čajkovski. Romunska policija je pričela preiskavati, ali je bila neznanica res takrat v Bukarešti in kaj se je zgodilo s Čajkovskim in njegovim sinom. List »Dimineata« poroča, da so sina najbrže našli. Pred petimi leti je namreč prišla v bukarško predmestje mlada Rusinja z enoletnim sinom in se je oglasila pri neki ženi. Bila je dobro oblečena, pripeljala pa se je z avtomobilom. Izjavila je, da mora zapustiti mesto, radi česar jo prosil naj vzame malčka za nekaj tednov v oskrbo. Dala ji je odškodnine 600 frankov. Deček živi še danes in je star okrog šest let. — Rodbina ga je sprejela za svojega člana, otroci pa mu pravijo kratko »Rusc«. Zadeva se je pojasnila na ta način, da je neki član omenjene rodbine, ki je malčka posinovila, policijski uradnik, ki je, ko se je pričela preiskava, izdal vse podrobnosti. Glede Čajkovskega pa je policija menjala, da je to oni Rus, ki je pred leti postal žrtev nekega zločina in čigar identiteta se ni dala ugotoviti.

— Najhitrejši vihar. Kakor smo že poročali, je minule dni divjal v Italiji in v našem Primorju, strašen vihar. Rimska meteorološka postaja beleži, da tako močan vihar še ni bil nikdar zaznamovan v Italiji. Letel je z brzino 150 km na uro. Najmočnejši vihar, ki so ga izmerili z aparati, je bil l. 1884, vendar pa je prevahal le 120 km na uro.

— Dokazovanje očetovstva s preiskavo krvi uspešno. Naš list je že poročal, da je neko dunajsko sodišče prvo dopustilo, da se v nekem sporu za nezakonsko očetovstvo dožene na najmodernejši način — s takozvano analizo krvi — da je označeni mož otrokov oče ali da ni oče. Direktnega dokaza, da je kdo oče haš tega otroka, ni mogoče podati, da pa se dognati, da ni oče, ako se preišče kri otroka in domnevanega očeta. Te

dni se je vršila nova razprava v slučaju neke služkinje in nekega ključavničarja, v katerem je bila prvokrat dopuščena nova metoda. Zdravniki so preiskali kri vseh treh oseb in dognali, da domnevni oče nima take strukture krvnih skupin, ki bi pričala, da je v krvni zvezi z otrokom ter je bil ključavničarski pomočnik radi tega oproščen. Ker je mati nezakonskega otroka dajala protislovne izjave, se smatra, da radi razmerja z več moškimi sama ne ve, kdo je pravi oče.

— Reumatizem. Zahvalna izjava gosp. dr. I. Rahlejevu Beograd. — Gospod moram Vas obvestiti in se zahvaliti, ker sem z Vašim zdravilom popolnoma ozdravljena od reumatizma, kateri mi je lomil nekaj let. Po nekoliko kopelih, obrnila sem se na Vas in Vaše zdravilo Radio Balsamika, ki mi je ne samo rešilo bolečin temveč tudi povsem okrepilo tako, da se sedaj počutim mnogo

svožejša in močnejša. Vaše zdravilo vsakemu nevoljniku priporočam in napotim na Vaš naslov. Hvaležna Nina Vasovička, udova Trstenik, 23. okt. 1925. Srbija. — Zdravilo »Radio Balsamika« izdeluje, prodaja in pošilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamika Dr. I. Rahlejev, Beograd, Kosovska 43. 254

— Praški velesajem. Uprava našega lista je prejela večje število legitimacij za praški velesajem. Legitimacija štane 22 Din in upravičuje lastnika do polovične vožnje v Jugoslaviji in Češko-slovaškem, medtem ko ima v Avstriji z voznim listkom osebne vlaka pravico do brzovlaka. Z ozirom na velik pomen praškega pomladanskega velesajma, ki se bo vršil od 21. do 28. t. m. in na velike ugodnosti, ki jih nudi velesajmska legitimacija, opozarjamo interese, da si legitimacije pravočasno nabavijo v naši upravi.

Mariborske vesti

Maribor, 13. marca.

Pred obešenjem Žlahtiča in Čiča

Ivan Žlahtič,

rojen 9. avgusta 1883 na Bregu pri Ptuju, mizar in

Franc Čič,

rojen 18. avgusta 1895 v Studencih pri Mariboru, mizar in pomočnik

Žlahtičev tovariš aretiran

V Rogaški Slatini je bil aretiran neki tam nameščeni delavec, ki ga je ovadil Žlahtičev pomočnik Čič v svoji najnovejši izpovedi, da je sodeloval pri umoru trgovca Rosenfelda v Podvincih pri Ptuju. Mož je bil včeraj prepeljan v mariborske zapore in takoj konfrontiran s Čičem. Čič je v njem spoznal Žlahtičevega kompanjona in je obdolženec priznal, da je res pomagal umoriti trgovca Rosenfelda. Kakor znano, sedi radi tega v zaporu na smrt obsojeni, a v tem slučaju nedolžni Polak.

Žlahtič in Čič pred ustifikacijo

Doznava se, da se bo v bližnjih dneh izvršila smrtna obsodba Žlahtiča in Čiča. Izvršil jo bo znani krvnik Mausner.

Protestni shod

proti postopanju tujih kapitalistov v Trbovljah, kjer je že čez 1000 delavcev vrženih na cesto in ker grozijo še novi odpusti, sklicuje narodno delavstvo, združeno v delavski sekciji Orjuna, Narodno-socialni zvezi, Jugoslovanski strokovni zvezi in Samostojni strokovni delavski Uniji.

za nedeljo 14. marca 1926 ob 10. uri dopoldne v gornji mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. Pozivljamo delavstvo, da manifestira svojo solidarnost s trboveljskimi trpljaci.

Sklicatelji.

„ROMOLA“ LILLIAN GISH 5.-8. IV.

Pêle-mêle

× Telefon. Dasi je telefon po vsem svetu enak, so navade, kako ga ljudje uporabljajo, pri raznih narodih različne. Tako na pr. v Habsdu ni dovoljeno uporabljati telefona direktno: vse vesti je treba pisмено oddati telefonistu, ki jih z mogočnim glasom, katerega se sliši daleč naokrog, diktira v telefon. Na Japonskem imenujejo telefonistke na centrali »moši-moši«. Po navadi so to majhna letna dekleta, ki morajo imeti po veljavni predpisih krajše rokave nego druge ženske, tako da se jih lahko spozna na ulici in vsak ve: »Ah, ti-le koberki so moši-moši.« (Na Japonskem so telefonistke izven centrale bolj priljubljene kot na centrali). — Na Turškem kjer je bila žena skozi stoletja ločena od javnega življenja, je na centralnih malo telefonistk. Službo opravljajo večidel Grkinje, Židovke in Armenke. Ker pa imajo ti narodi ob različnih dneh svoje nedelje, je v petek, soboto in nedeljo v Carigradu veliko težje dobiti telefonsko zvezo kot ob drugih dneh.

× Ruski car živi! Vesti o rešitvi carjeve hčerke Anastazije so sprožile legende, ki se širijo že od l. 1917, da ruski car živi. Milanska »Gazzeta del Popolo« je prinesla izjavo ruske velike kneginje, vdove velikega kneza Pavla, ki so ga

ustrelili boljševiki, da car Nikolaj II. živi. Carju se je baje posrečilo uiti iz zaporov in se skrivati v nekem sibirskem samostanju. Ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič je baje prejel še nedavno carjevo lastnoročno pismo. Po vsej verjetnosti je to le legenda, ki se širi med ljudstvom kakor pri nas svoje dni o Rudolfu Habsburškem. Še ob izbruhu svetovne vojne so si naši kmetje šepetali, da se je Rudolf zopet pojavil. Prišel je iz Amerike, kjer se je dotlej skrival.

× Za enoženstvo v Indiji. Kakor Hindci tako imajo tudi indijski mohamedanci zakonito pravico, da si vzamejo več žen. Nove gospodarske razmere in kulturni napredek pa tudi te narode vzgojuje za enoženstvo, tako da je v Indiji pri revnejšem ljudstvu danes enoženstvo že vsakdanji pojav. Tu intam so še sicer izjeme; tako n. pr. pri kulinskih brahmanih, kjer se morajo dekleta možiti le v določene rodove, zbog česar imajo pripadniki teh rodov več žena. Vendar pa je to množično enoženstvo bolj formalno, kajti po poroki lahko žena odide k svoji rodbini in tam živi čisto zase. Nedavno se je vršila v indijskem parlamentu zanimiva debata o množičnem enoženstvu v južni-zahodni Indiji. Neki poslanec je zahteval, da naj se uvede ondi obvezno enoženstvo. Mohamedanci so bili proti pred-

logu. Hindci za, britanski Angleži pa so se postavili na nevtralnem stališču, ker se v takih rečeh nočejo nikomur zameriti. Hind Joshi je predlagal, da naj se enoženstvo sploh povsod upelje, ker je množično enoženstvo ostanek izba barbarskih časov.

× Katera zver je najbolj nevarna. Na to vprašanje odgovarja raziskovalec afriških pragozdov Rasseliffe Holmes: »Lahko po svojih izkušnjah trdim, da lev ni najnevarnejši, če se ga ne vznemirja; nosorožec je vedno nevaren, lahko pa se mu je izogniti; toda divji bivol je zmerom pripravljen k napadu in boju na življenje in smrt, tako, da se mu je silno težko obraniti. Bivoli so tedaj najnevarnejše zverine v Afriki, ki so odgovorne za veliko več človeških žrtev nego vse druge. Kajti vsi levi ne žro človeka; zdi se, da delajo to le stari in nekam zlovoljni posamezniki. Pa tudi to je mogoče — pravi Holmes šegavo — da imajo levi različni okusi in da jim vselej človek ne tekne.

× O ameriških časnikih. Znani angleški pisatelj Chersterston sodi o ameriških novinah: »Moj prihod v Newyork, kjer sem nameraval prirediti par predavanj, se je zdel ameriškega tisku v podobni luči kot umari ogromni požari in druge take nesreče. Takoj so me in-

terviewali in prvo vprašanje je bilo: »Kaj mislite o naraščanju zločinov v Newyorku. Odvrnil sem, da bo to nemara posledica tega, da prihaja vedno več Angležev v Ameriko predavat. Kajti če vsakega Angleža, ki se ukvarja s peresom, novinarji takoj zgrabijo, ko se prikaže na ameriških tleh, ni čuda, če so posledice za Newyork tako slabe. — Potem smo govorili o senzacionalnih in nesrečnih člankih v ameriških listih. Dejal sem: »Premalo razločujete članke od njihovih naslovov. Prave laži sem nasledil vedno v naslovih. Leti pa imajo drugega avtorja kot članki: osamelega urednika, ki bi bil lahko s svojo domišljijo lirski pesnik, ki pa sedi ves dan v redakciji, mrzi sebe in ves svet ter strelja in divja s peresom na levo in na desno. — Drugi žurnalisti — je rekel Chersterston šegavo in malce ironično — spa so tako krotke zveri, da lahko mirno hodijo na prostem in so nevarni le onim, ki jih morajo na željo svojih delodajalcev interviewati.«

× Raj izobražencev. »La Nature« piše, da si to ime zasluži kanadska dežela Ontario, v kateri so našli 4600 javnih knjižnic na 3 milijone prebivalcev. V razmerju s številom prebivalstva je to kaj toliko knjižnic kot nikjer drugo v svetu.

Premetena sleparija

Dve trafikantki oškodovani za več tisoč dinarjev.

Snoči okrog 17. ure je prišel v tobakarno v Gosposki ulici št. 32 elegantno oblečen neznanec. Pod pazduho je imel lepo črno aktovko; nosil je naočnike in je bil okrog 30 let star. Od trafikantkinje je zahteval, naj mu izroči vse razpoložljive koleke, kar je ona tudi storila. Zbrala je vse koleke in jih zavila v papir. Neznanec pa jih je vtaknil v že pripravljeno kuverto in jo zalepil. Nato je zaprosil trafikantkinjo, da za nekatere druge potrebe, ki bi mu jih naj s kuverto vred zavila v poseben omet. Ko je bil zavitek pripravljen, je segel v žep in začuden izjavil, da je »pozabil« v hotelu denar. Prijazno je zaprosil trafikantkinjo, naj mu shrani za nekaj trenutkov nakupljene stvari, češ, da se bo takoj vrnil z denarjem. Na ovitek je napisal »Kreditanstalt dr. Schmidt« in takoj odšel iz tobakarne. Ker ga le predolgo ni bilo nazaj, je trafikantkinja odprla kuverto in s pesenečenjem ugotovila, da v kuverti ni kolekov, ampak le ničvredni lističi, ter da je oškodovana za 3000 Din. Stvar je nemudoma prijavila policiji, ki je takoj pričela s preiskavo.

Očividno je neznanec, ko mu je trafikantkinja pripravljala druge naročene reči, zamenjal kuverto s koleki, z že pripravljeno kuverto, v kateri je bil le papir.

Na enak način je pol ure kasneje ošeparil tudi tobakarno v Slovenski ulici in jo oškodoval za več kot 3000 Din ter izginil brez sledu. Doselej se policiji ni posrečilo izslediti rafiniranega sleparja.

Javnost opozarjamo, da bodi previdna, ker bo po uspehih sleparijah skušal na enak način slepariti še drugje.

Češkoslovaško odlikovanje dr. Brenčiča. Upravnik Narodnega gledališča dr. Radovana Brenčiča je g. prezident češkoslovaške republike dr. Masaryk odlikoval z redom Belega leva 4. vrste. G. upravniku k temu priznanju njegovega dela častitam!

Jugoslovanska Matica v Mariboru vlnudno naproša narodno občinstvo, da v kar največjem številu pristopa k društvu. Mednarodna je tako minimalna (1 Din), seča članarina je tako minimalna (1 Din), da jo lahko vsakdo pogreša. Narodna podjetja in zavodi se naprošajo, da grede priobranju članarine društvenemu inkasantu na rok. Ker se je za leto 1925. pobirala članarina jako pozno, so razni mnenja, da so že plačali za leto 1926. Prihodnji teden se bo pobirala članarina za to leto in upamo, da pobirala članarina za to leto in upamo, da ne bo med Slovenci nikogar, ki bi odklonil plačilo tako neznatnega prispevka v korist Jugoslovanske Matici.

Koga ne bi zanimala ena največjih revolucij v svetovni zgodovini, zlasti če se kaže njen potek na lepih skriptičnih slikah? Obiščite v ponedeljek dne 15. tm. ob 19.45 v Ljudski univerzi (kazina) predavanje o francoski revoluciji. Slike so dosepele iz Francije. Predaval bo znani poznavalec Francije in Francozov gosp. prof. Gasperin.

Nalezljiva bolezen mumps je v zadnjih dneh zagrabila velik del naše šolske mladine. Res da ni nevarna in zaradi tega ne polagajo mnogi nanjo zadostne pozornosti, vendar pa nikakor ne gre, da oboli za njo kar polovica razreda. Med temi se nekateri kar kratko malo z

Zensko gibanje na Kitajskem. Vse do l. 1912, ko je bila strmoglavljena monarchija na Kitajskem, je veljalo v deželi vahajajočega solca ženi jako neprijazno zakonsko (bračno) pravo. To pravo pravzaprav sploh ni poznalo žene, ker je imel mož neomejeno oblast nad njo. Žene in dekleta niso imele dednih pravic. Kitajski pregovor pravi, da ženska nikoli ni neodvisna; v otroških letih mora slediti ubogati očeta; ko se poroči, je prav tako slepo pokorna soprogu; na stara leta pa je njen gospodar njen sin, če ga je rodila. Kitajka se vse do zadnjega časa ni udeleževala javnega življenja; njo so redkokoli vabili in an pogrebni namanih je. Kitajec vedno izpuštil ženska imena. S palcem cesarstva se je imprenonil tudi položaj Kitajskih žen in so dobile razne ugodnosti. Stari zakoni so bili odpravljani in danes imajo Kitajke take pravice, kot so jih imele Evropejke v minulemu stoletju. Kraj Hu-Nan je najbolj napreden. Tam sede ženske celo v občinskih svetih. V Trentsinu, Sanghaju in Cantonu je ustanovljenih več ženskih društev. Ki se ogreva-jo za napredek. Celu na deželi je že opazni gibanje med ženstvom. Ženskam pa nedostaja denarja za pravo propagando. Za napredek je zlasti na Kitajskem treba veliko energije, podrobnege dela, izobraževalnih metod itd. Mnoge Kitajke gre-

robecem obvežejo ter obiskujejo šolo naprej, da okužijo še svoje zdrave sosede. Zdravstvene in šolske oblasti bi naj polagale malo več pažnje na to bolezen, kajti nikakor ne gre, da okuženi po zankrnejših, obole še drugi, zamudijo po več tednov pouka in okužijo doma še otroke nežnih let. Prosimo prosvetno upravo in mestni fizikat, da tikreneta potrebnost.

Jožefov sejem je naslov prireditvi v prid Sokolskemu domu v Mariboru, ki se bo vršila prihodnji četrtek dne 18. t. m. v vseh gornjih prostorih Nar. doma. Že naslov prireditve pove, da bo to nekaj povsem novega za Maribor. Na sporedu so poleg godbe in plesa še razne druge sejske zanimivosti, tako da se bo vsak posetnik prav prijetno zabaval. Oskrba paviljonov bo v priznani večjih rokah in bo tudi v tem oziru vsakdo zadovoljen. Zatorej ste vsi Jožki in Jožice s prijatelji in prijateljicami ter vsi, ki ljubite prijetno, neprisiljeno zabavo, prisrčno vabljeni na »Jožefov sejem«.

Cercle français. Francoski krožek v Mariboru priredi v nedeljo, dne 14. marca, ob petih zvečer v »Vesni« družabni večer h kateremu najljubneje vabi vse člane, njihove znance in prijatelje. Spored obsega sledeče točke: 1. Le pont d'Avignon, otroška ronda; 2. Drdla, Souvenir; 3. Histoire gaie; 4. Petites histoires allégoriques; 5. Bizet, Carmen; air du Toréador; 6. Vieille danse française. Nato sledi čajanka z družabnimi igrami. Vstopnina k prireditvi 5 Din; kdor se udeležuje čajanke plača še 10 Din za čaj in pečivo.

Orkestralne vaje Glashene Matice bodo sedaj v ponedeljek in petek vedno ob 18. uri popoldne. (Sledeča vaja v ponedeljek 15. t. m.)

Mariborska podružnica SPD. Občni zbor se bo vršil v torek, dne 23. marca 1926 ob 19. uri, oziroma 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Članarina 25 Din, se plača pri načelniku dr. Senjoru, okrožno sodišče, soba št. 4, tajniku Volčiču, finančno ravnatelstvo, Slovškov trg 11, soba št. 16 in trgovcu Kravosu, Aleksandrova cesta 13. Odbor.

Dobrodela tombola nižjih poštih in brzojavnih uslužbencev. Podružnica Osrednjega društva nižjih poštih in brzojavnih uslužbencev bo priredila dne 2. maja t. l. ob 15i ur. na Glavnem trgu veliko dobrodelno tombolo. Eventualni čisti dobiček je namenjen dobrodelnim namenom in sicer za podporanje vdov, sirot in bolnih poštih uslužbencev. Poštarčki prosijo najvljudneje za številno udeležbo pri tej dobrodelni prireditvi.

Redni letni občni zbor »Društva prijateljev angleškega jezika in prosvete v Mariboru« bo v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 19. uri v državnih realki, pritličje, VI. razred. Na dnevnem redu so tudi volitve. Člani, udeležite se polnoštevilno in točno! Odbor.

Ljudska knjižnica v Narodnem domu izposojuje knjige vsakomur ob čedopoldne. Na razpolago je okrog 10.000 knjig, zlasti je krasna izbira modernih svetovnih romanov evropske literature.

Železničarsko glasheno društvo »Drava« javlja vsem prijateljem, da se bo vršil v soboto po koncertu v restavraciji Narodnega doma prijateljski večer, ki se ga bosta udeležila tudi gg. H. Satner in Rumpelj.

Obtrniki! Pridite vsi na družabni večer nocoj ob 20. uri (8.), v zgornjo dvorano Narodnega doma. Ljubitelji o-

do na tuje, redkokatera pa si pridobi solidno šolsko izobrazbo. Posvečajo se tej ali oni znanstveni panogi, postanejo učiteljice, studirajo medicino, vstopajo v trgovine kot uradnice. V Shanghaju je banka, ki jo vodijo in upravljajo same ženske — od ravnateljice do postrežnice izvršuje ženska vse delo. Gospa Sumecng je advokat, biva pa sedaj v Parizu. V zadnjem času so se mnoge ženske posvetile filmskemu igratstvu; mnoge so celo igralske. Nekateri — sicer bogate — so postale pisateljice in uživajo velik ugled. Najrajši imajo pesništvo, lep slovje, slikarstvo. Gospa Zofija Chau-Thou je znana pesnikinja. V Pekingju imajo svoj lastni trg, dom, ki se imenuje Družba 1—5—1. Tam se prodaja blago po 1 dolar, 50 centov in 10 centov. Shanghaj ima tudi žensko pravniško fakulteto, ki jo vodi gospa Suo-Sun-Jipin. Ženska stremilja niso jalova in se lahko pokažejo lepi uspehi. Prisljni zakoni so odpravljani in od novoletne slavnosti leta 1920. sem zahajajo ženske tudi na zabave in druge družabne prireditve, kar preje ni bilo dovoljeno. Mimo to ne sme noben mož imeti dve ženi. Vseučilšča so tudi odprta žensam. Vedno več Kitajk gre za učiteljice in poučujejo na javnih šolah docela zastoj. (Zensky Obzor.)

brtnega stanu, ne zamudite prijetne zabave, na katero vas vabi Slovensko obrtno društvo. Vstop prost.

Kuharski tečaj na dek. zavodu »Vesna« se začne šele 15. t. m. Prijave se še sprejemajo. N 33

Prvo delavsko kolesarsko osrednje društvo za Slovenijo v Mariboru. V nedeljo dne 14. marca 1926 ob 9. uri pri »Zlatem konju«, Vetrinjska ulica, izvanredni članski shod. K udeležbi vabi odbor. N 35

Riharsko društvo v Mariboru n. znanja: Dne 24. marca t. l. ob 20. uri se bo vršil občni zbor v Gambriinovi dvorani. Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo o delovanju. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev predsednika, odbora in 2 rač. preglednikov. 5. Določitev članarine za leto 1926. 6. Slučajnosti. — Ant. Novak, tajnik; Karol Pribič, predsednik. N 34

Gostilna »Rotovž«. Danes morske ribe in raki. 522

Pevski zbor trgovskega gremija. Pevci trgovskega stanu se obveščajo, da se vrše v smislu sklepa zadnjega sestanka pevske vaje začasno vsak ponedeljek ob 20. uri v pisarni gremija in je želeli, da pridejo še oni, ki so zaduženi izostali. Dobrodošli so tudi začetrniki, ki imajo veselje do petja. — Trgovski gremij, Maribor.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sobota 13. marca »Sluga dveh gospodov« ab. D (kuponi) ob 20. uri.

Nedelja 14. marca, ob 20. uri »Grofica Marica«.

Ponedeljek, 15. marca, Zaprti.

Torek, 16. marca ob 20. uri »Beneški trgovci«, ab. C, premiera.

Sreda, 17. marca ob 20. uri Koncert Ade Poliakove.

Opozarjamo na današnjo velezabavno veseloiqro »Sluga dveh gospodov«, ki je izvala pri vsakokratni predstavi mnogo smeha.

»Beneški trgovci« na mariborskem odru. Opozarjamo p. t. občinstvo, da smo danes priobčili v notici »K premijeri »Beneškega trgovca« na mariborskem odru«, daljšo notico, ki naj bi služila občinstvu pri gledanju te drame v našem gledališču v lažje razumevanje. Omenjeno notico povzemamo iz »Uvoda«, ki ga je napisal prof. Klementina k slovenskemu župančičevemu prevodu.

K premijeri »Beneškega trgovca« na mariborskem odru. Prvič je zabeležena drama »Beneški trgovci« l. 1598. v knjižničnem registru londonskem s sledečim naslovom: »Izvrstna zgodba o beneškem trgovcu«. Z izredno krutostjo žida Shylockea proti omenjenemu trgovcu, kateremu hoče odrezati resničen funt mesa. In pridobitev Porcije v izbiro treh skrinjic. Spisal William Shakespeare. — Z imenovanim naslovom pa je tudi že v markantnih besedah povedana glavna vsebina tega dela. Viro za »Beneškega trgovca« je porabil Shakespeare iz različnih novelističnih snovi in jih združil v mojstersko celoto — v umetnino. Jedro tvorijo tri povesti: ena govori o zadolžnici na funt človeškega mesa; (prizor v drami: na »Sodnem dvoru« med židom Shylockeom in trgovcem Antonijem); druga o težavnih snubitvi; tretja o izbiri skrinjic (prizor v drami: na domu neveste Porcije, kamor prihajajo snubci). Z ozirom na vse te pravljene motive, ki jih je tudi Shakespeare povečini pravljeno obdelal, bi pričevali »Beneškega trgovca« k pravljicnim dramam. Z ozirom na vrsto pa nam je prištevati »trgovca« k veseloiqram. K temu nas upravičuje jasni in veseli značaj večine prizorov in pa ugoden razplet konfliktov. Dejanje drame, ki je veskroz valovito in napeto se vrši na dveh prizoriščih in sicer v Belmontu in Benetkah. Posebno skrbno je pričrvan lokalni (italijanski kolorit). Pred nami leže Benetke v nasičenem svitu in sijaju trgovskega mesta; vse stremiljenje je osredotočeno okrog trgovine; podlaga vsemu trgovskemu delovanju je kredit in ta omogočen vsled neomajnega spoštovanja zakonov. Solidnost dela na eni strani, na drugi lahkoživost in veseliljenje (maskeradel) kot povod, kjer je nagomiljeno premoženje, pripade mladini naloga, potratiti, kar so prištedili stari. — Z »Beneškim trgovcem« stopa pesnik v mojstersko dobo svojega delovanja; njen značaj je spajanje sporednih intrig v celoto, skrbna emotivnost kompozicije.

Nasja opera pripravila češko opero »V vodnjaku« od Blodeka, katero bo davala skupno z »Mozilčkom«, enodejanska pantomimo od Josipa Ipavca. V najkrajšem času se zopet vprizori priljubljena Puccinijeva »Tosca« z Mitrovičevima. Kasneje pride na vrsto Parmova »Stara pesem«, Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« in Massnetova opera »Manon«.

Mariborskapoverjeništa

»Vodnikove družbe«

»Vodnikova družba« v Ljubljani, ki bo izdajala za letnino 20.— Din redno vsako leto lepe slovenske knjige, je ustanovila v Mariboru sledeča poverjeništa:

1. Uprava »Jutra«, Barvarska ulica, med običajnimi uradnimi urami.

2. »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu, v četrtek in soboto od 6.—8. ure zvečer in ob nedeljah od pol 19. do 11. ure.

V navedenih prostorih in ob označenih urah se za sedaj sprejemajo člani »Vodnikove družbe«. Vsak prijavljene mora takoj plačati 20 Din letnine. Za teh 20 Din bo dobil v oktobru štiri knjige in sicer:

- 1. Veliko pratio z raznovrstno zabavno in poučno vsebino.
- 2. Bivališča naših vojakov in
- 3. 4. dve leposlovni knjigi.

Knjige bo dobil pri poverjeniku, ki je sprejel njegovo priglasilo proti vraatvi stroškov za poštnino.

Nadaljna poverjeništa se bodo še ustanovila.

Podvizajmo se s pristopanjem! Vsak narodno čuteč Slovenec mora biti član »Vodnikove družbe«. Naj ne bo nikogar, ki ne bi z neznatno letnino podprl družbe, ki mu nudi tako lep knjižni dar.

Agitirajte v krogu znancev za pristop v »Vodnikovo družbo«. Opozarjajte na njen veliki kulturni pomen.

Maribor mora dati družbi čim višje število udov. Vsak narodno in napredno čuteč rojak mora pripomoči k temu.

Podeželski prijatelji ljudske prosvete (učitelstvo i. t. d.) se vabijo, da se priglasijo kot poverjeniki in naj začno takoj pobirati letnino. Naslov za prijave: »Vodnikova družba« v Ljubljani.

Storimo svojo dolžnost!

Sokolstvo

O Odsek za zgradbo Sokolskega doma v Mariboru priredi prihodnji četrtek dne 18. t. m. v vseh gornjih prostih Nar. doma »Jožefov sejem«. Bratje in sestre, agitirajte, da bo obisk čim številnejši. N 37

Sport

Motoklub Maribor. V četrtek dne 18. t. m. se bo vršil v restavraciji »Puntigam« v Milinski ulici v Mariboru klubni večer, h kateremu so vsi člani vlnudno vabljeni. Začetek ob 8. uri. Na tem večeru se bo govorilo o letošnjem športnem programu. Od članov upeljnani gostje so najšernejše vabljeni.

Sportni program motokluba »Maribor« v letu 1926: 30. maja, dirka na dirkališču Tezno pri Mariboru z inozemskimi gosti. 5. ali 8. septembra dirka na dirkališču Tezno. Izventega se bo vršile nekaj klubovih voženj. Program se bo pravočasno javil. Skupno s sekcijo Maribor avtomobilskega kluba kraljevine SHS. 11. aprila, lisičji lov na Ptujškem polju. 9. maja dirka na progi Slovenska Bistrica—Maribor. 21. in 22. avgusta kvalifikacijska vožnja.

Kino

Filmske zvezde

Anekdote iz Hollywooda.

Corrine Griffith, ki igra danes glavne vloge v filmih »Žena dveh mož« in »Ziviljenje je prevara«, je prišla kot plesalka v mestecu Kaliforniji. Ko je nekega dne kapela podjetja, pri katerem je Corrina nastopala, odigrala nov shimmy, je Corrina zaplesala tako temperamentno plesno kreacijo, da jo je neki režiser iz bližnjega Hollywooda takoj angažiral. Pianist orkestra je to takoj javil publiku, ki je z velikim aplavzom pozdravila pričetek njene karijere.

Prerokovanje eiganke.

Dražestna Colleen Moore, se je rodila v Port Huronu, Michiganu, U. S. A. Ko se je nekoč kot dete igrala v pesku, ji je neka eiganka prerokovala z nežne dlani bodočnost. »Sredna boš« je govorila eiganka »imela boš ogromno premoženje in ves svet te bo poznal in ljubil. Prerokovanje eiganke, ki ni bilo ravno preveč originalno, se je vendar uresničilo do pičice.

Tudi morskj roparji imajo radio.

Za časa filmananja »Morskega vragca«, ki smo ga nedavno videli tudi v Mariboru, je flota srednjeveških ladij, kiso je uporabljala pri izdelavi filma, sečala oddelek ameriških torpiljark ameriške vojne mornarice. Režiser, Frank

Lloyd pa je z admiralske ladje brezlično pozdravil komandanta vojnih enot. Komandant se mu je najlepše zahvalil in bil sila presenečen nad tem, da imajo tudi roparske ladje radio in da pošiljajo vojnim ladjam priručno brezlično poročila.

»APOLO KINO«

predvaja v dneih od 12. do 15. t. m. prvi del, a od 16. do 19. t. m. drugi del velikanskega filma »Pustolovščina v nočnem ekspresu«. Film v katerem je Harry Piel nadkrilil samega sebe! Vsebina je skrajno napeta, igra izborna, režija kolosalna. Dejanje se vrši večinoma v drvečem ekspresu, kjer izvaja Harry zratolomne atrakcije.

»GRAJSKI KINO«

»Grajski kino« bo predvajal od 11. do 15. t. m. velikansko filmsko grotesko »Navigator«, ki se odigrava na kopnem, na gladini oceanov in v morskih globinah. »Navigator« prikazuje neverjetno jalo, ki jo zbija usoda čisto s človekom. V glavni vlogi nastopa Buster Keaton: človek, ki se nikdar ne smeje. Glavna junaka v filmu sta Buster in Betsy. Njuna igra, kako na pr. vodita ladjo, kako spretno kuhata, kako jesta s tekomi in kako se borita z besno naravo in kako sladko spita, vzbujajo obilo smeha. — Srečanje navigatorja z neko ladjo, potapljanje in medsebojno reševanje Bustona in Betsy, prizori z morskega dna, vesela borba z ljudožrci — so slike, ki druga drugo nadkriljujejo z neobičajno komičnimi nijansami. Režija velikega filma je izborna uspela in zasluži popolno priznanje. Utisi ostanejo neizbrisni.

Izkušnje izseljenca v Braziliji

Tudi pri nas se najde kdo, ki sanja o izselitvi v Brazilijo. Da ima ta velika država pokrajine, kjer se zbrane vse lepote tropskega podnebja, o tem ni dvoma. Ali v najlepših in najbogatejših pokrajinah ne more tujec najti kruha. V drugih pokrajinah pa ovirajo kolonizacijo skoraj nepremagljive prirodne zapreke.

Avstrijski listi poročajo, da se avstrijski delavci zanimajo za nakup velikih zemljišč v Braziliji, kjer bi se stalno naselili. Marsikomur se zdi to celo »bpa in mikavno. Ali kakšno trnje čaka izseljenca na tej poti, nam pripovedujejo brnke »Lidové Noviny« z dne 8. t. m. Neki bivši major avstro-ogrske vojske, doma iz České Lipy, je mislil, da v češkoslovaški republiki ne bo mogel živeti. Odpravil se je tedaj za mlado ženo na pot v Brazilijo. Oba sta bila krepka in zdrava in sta sklenila, da si bosta v Braziliji osnovala kmetijo in živela v najlepšem soglasju s naravo. Ko sta stopila v Brazilijo, ju je čakalo razočaranje za razočaranjem. Nikjer dela. Potrošila sta, kar jima je preostalo od potnih stroškov in le z velikim trdom sta našla naporno delo v kavinih plantažah. Zaslužila sta jedva toliko, da sta imela za kruh in streho. Pa trdna volja ju ni zapustila; čez nekaj časa se je zaslužek izboljšal in slednjič sta si prihranila toliko denarja, da sta si kupila majhno zemljišče. Ali stoprav sedaj so se začele prave muke! Z največjim trdom sta se lotila dela, da si postavita lastno hišo in da spreminita pusto ledino v rodovitno zemljo. Delala sta 10—12 ur na dan, kar je tem težje, ker nista imela zadostne hrane. Živela sta skoraj od samega riža in boba. Končno je bila streha postavljena in njiva pripravljena. Posejala sta. Zdelo se je, da se bo njuno življenje kmalu izboljšalo, kajti obetala se je dobra žetev. Ali kakšno razočaranje! V eni sami noči je bilo vse pokončano. Pridrvela je velika ōreda divjih merjasev in se vrgla na polje. Kljub temu nista obupala, ker so se tudi sosedje-kolonisti tolažili, da jih bo prihodnja letina za to bogato oškodovala. Ali tudi sedaj se nadeje niso izpolnile. Malo pred žetvijo je nastala povodenj; voda je poplavela vsa polja in uničila pridelke. Tudi hiše so bile ogrožene, ker je voda vdrla skozi okna in segla skoraj do stropov, tako da so morali ljudje splezati na strehe in drevesa, da so se rešili. — Jedva je minila ta nevarnost, že so se začeli boji z roparskimi zverinami, ki so se v velikem številu priklatile v okolico in napadale farmo. Ko so se nato pojavile še številne strupene kače, so kolonisti spoznali, da za nadaljni boj s naravo nimajo moči. Zapustili so kraj in kdor je le mogel, se je vrnil v domovino, ki je pač vsakomur najlepša dežela na svetu, pa najsi je tudi revna ali maehinska. Tudi dvojica iz České Lipe je to spoznala in se je po težkih izkušnjah, ki so stala dokaj moči in zdravja, vrnila na Češko.

Razmnožitev človeštva

Približno pred 100 leti je Anglež Malthus trdil, da ima zemlja glede rodovitnosti svoje meje. Človeštvo pa se lahko množi v brezkončnost, tako da utegne nastopiti prevelika razmnožitev človeškega rodu; bolj ko se bodo ljudje množili, težje bo življenje. Nedavno je v pruski Akademiji znanosti predaval o tem predmetu profesor Penck. Po njegovih računih lahko zemlja prehrani 8 milijard ljudi, kar pomeni, da bi na vsakem kvadratnem kilometru zemeljske površine bivalo 53 ljudi. Na videz to ni veliko; če pa pomislimo, da okrog 40% zemeljskega kopna odpade na puščavo in stepo, lahko postavimo, da bi v resnici bivalo na omenjenem prostoru okrog 90 ljudi.

Današnjega prebivalstva zemeljske krogle (1800 milijonov ljudi) ni niti četrtina od tega, kar bi zemlja lahko preživela; toda če bi se množilo v takem razmerju kot v 19. stoletju, bi bilo treba le nekaj stoletij in bi človeštvo doseglo najvišje število, ki je dopuščeno. Stare kulturne države so že danes preobljudene, zato sega prebivalstvo po znanem pri-

dov. Toda prof. Penck meni, da so prav pomokku: prostovoljni omejitvi prozozemlja, ki bi mogla prehraniti največ ljudi, za sedaj še domala neobljudena. To so tropične pokrajine, ki bi lahko bile prav nagosto naseljene (kakor je na pr. Java). Rase, ki so tod naseljene, so premalo rodovite, naseljevanje belokožcev pa ovirajo klimatske razmere. Vendar pa je mogoča stopnjevita aklimatizacija. Med Evropo in tropičnimi deželami leži nepremagljiva Sahara, ali belokožci lahko počasi na drugih mestih pronikajo v trope. Največ izgledov nudi Južna Amerika, ki bi lahko mesto sedanjih 70 milijonov ljudi prehranila 2 milijardi. Španci in Portugalsci so izvršili tamkaj uspešno kolonizacijsko delo, medtem ko so se lahko Nizozemci in Angleži naselili zgolj v zmernih conah. V slednjih je danes prostor že prilično napolnjen. Za belokožce preostaja le še počez ocean. Preobljudenost v zmernih pokrajinah prekomorskih dežel bo potiskala belopolte ljudi korak za korakom v trope. Seveda bo kultiviranje tropičnih pragozdov zahtevalo neizmernih žrtv, ali volja do življenja bo tudi te premagala.

zanimivem predmetu: »Žena i planinarstvo«, nadaljujejo se plezalni zapisniki pokojnega dr. Klementa Juga. Dr. Fran Ogrin poroča o izletih po hribih okoli Vrhnike. V rubriki »Kotiček« piše Mira Marko o Osredkih, v rubriki »Obzora« pa je različen drobšč, večinoma poročila o zboru delegatov SPD in posameznih podružnic.

Zdravstvo

Zahteve zdravniških zbornic

Delegati vseh zdravniških zbornic v državi se snidejo 14. in 15. marca v Beogradu, da skupno inventirajo pri ministrstvu za narodno zdravje, zaradi omalovaževanja vseh zbornic od strani tega ministrstva. — Kljub posamezni osebni intervenciji pri ministrstvu, kljub opetovanim urgecam, ne rešuje ministrstvo za zdravniški stan važnih nužnih zadev. — Tako že teče tretje leto, da ni potrjen poslovnik za glavno skupščino, odbor in disciplinarno sodišče zbornice, da nimamo še poslovnika za disciplinarni senat zdravniških zbornic v Beogradu, da je vprašanje sramotnih sodno-zdravniških tarifov še vedno leta in leta na mrtvi točki, da se zdravniška mesta ne zasedejo in kompetentni leto dni čakajo na rešitev njih prošenj, da se ne spremeni uredba o zdravniških zbornicah, ki si v nekaterih členih nasprotuje, kljub temu, da so se dotični predlogi že pred leti predložili ministrstvu.

To ministrstvo pa samo krši uredbu o zdravniških zbornicah in je morala zbornica vložiti tožbo proti tej kršitvi na državno sodišče. — Vprašanje inozemskih zdravnikov-državljanov glede njih prakse v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev se zavlačuje in je ministrstvo izdalo v tem vprašanju enega in istega dne dva popolnoma si nasprotno-ča odloka, proti katerim je morala zbornica tudi vložiti tožbo na državni svet.

Radi takega nerazumljivega postopanja ministrstva za narodno zdravje proti zdravniški zbornici, toraj inštituciji, ki jo je ministrstvo samo ustvarilo in katero bi moralo štiti in dvigniti njen ugled, je težko zahtevati, da bi zdravniki uvaževali pomen in ugled zbornice, če tega ministrstvo samo ne stori.

Da se ta nadalje nevdružljiva situacija razčisti, predno se podvzamejo drugi koraki in izve, zakaj ministrstvo tako postopa, se bo sešla omenjena delegacija vseh zdravniških zbornic v Beogradu. Ob tej priliki bodo delegati izročili g. ministru skupno spomenico, ki pojasni vso to nevdružljivo situacijo.

Ako je ministrstvu na tem ležeče, da poslutejo zbornice v interesu države in v interesu zdravniškega stanu, mora ministrstvo pri svoji upravi, vsaj v kolikor se tiče zdravniških zbornic, kreniti na popolnoma druga pota.

Zdravniško zbornico za Slovenijo bo zastopal predsednik dr. V. Gregorič.

Po svetu

Zvonenje newyorških zvenov se sliši v London

Šesturni telefonski razgovor na daljavo 3430 milj.

Preteklo nedeljo, na dan petdesetletnice diplome Grahama Bella, ki ga Angleži smatrajo za izumitelja telefona, se je vršil med Londonom in Newyorkom šesturni telefonski pogovor.

Ze poprej se je London večkrat pogovarjal z Newyorkom, vendar so bili to le slučajno uspeli poizkusi. V nedeljo pa se je vršil med angleškimi in ameriškimi novinarji in telefonisti pogovor, ki so ga določili že nekaj dni poprej, ne računaje na eventualne vremenske neugodnosti. Kljub temu je pogovor ugodno uspel.

Glasovi so bili popolnoma jasni in povprečen utis je bil, kakor da bi se pogovarjal s kakim someščanom. Ob določenih uri so zazvonili zvonovi s cerkve sv. Pavla v Newyorku, ki se nahaja v bližini interurbanske telefonske centrale. Londončani so odprli okna in poslušali newyorško zvonenje; slišati ja bilo celo ropot newyorških ulic.

Šigurno je torej, da bo v par mesecih funkcijonirala že popolnoma redna radio telefonska zveza med Londonom in Newyorkom. V Londonu bo lahko dobili radiotelefonsko zvezo z Newyorkom, kakor s kakim angleškim mestom.

Največja ovira so atmosferske električne motnje, ki pa se bodo dale, kakor se zdi, odstranili. To se bo zgodilo takole. Londonski glasovi gredo namreč s podzemeljskim spojem v 80 milj. oddaljeno transmisijsko postajo Rugby, kjer se pojačajo 200.000 krat. Od tu prispo v Houlton, ki

Kultura in umetnost

Naša moderna glasba v tujini

Dne 2. t. m. se je vršil v Pragi v Mozarteu koncert slovenske moderne glasbe, na katerem so bili zastopani naši skladatelji Lajovic, Škrjanc, Savin, Ravnik in Osterc. O tem koncertu je izšla v 65. številki zelo strogo skritiziral slovi-te umetnike kakor so Nessy-ova, Kocian, Goodsonova — ena najboljših angleških pianistk. — celo svetovnoslavnega d'Albarta. O koncertu slovenske moderne glasbe pa piše sledeče: »Pesmi Škrjančeve so tipični primer posnemanja Čajkovskega in nemških skladateljev tega tipa. Slišno je z Lajovicem, Savinom in Ravnikom. Edini Osterc ima značilno osebno noto, ali v njem še ni tehnične samostojnosti, kar škoduje razvoju inventivnih živih prvih (motivov). V klavirni sonatini, sicer necelotno obdelani, čisto zasveti zdrav moment, ki žalibog ni jasno začrtan in obdelan. Večer nam je pokazal, da se trudi slovenska glasba, u-stvariti pod danimi pogoji nove enote, a se ji to še ni posrečilo.«

Ta kritika je za Osterca zelo občutna; priznava mu značilno osebno noto, žive prvine in zdrave momente. Iz srca čestitamo Ostercu k temu uspehu. Posebno, ker so bili ostali slovenski skladatelji zastopani s svojimi najboljšimi skladbami. Ašič.

Kulturno pismo iz Prage

Ceps — dne 9. marca 1925.

V praškem »Obecnem domu« je bila pretekli teden ob veliki udeležbi oficijelnih in umetniških krogov otvorjena razstava bolgarskega slikarstva. Razstavo je priredila »Jednota výtvarných umělců« pod protektoratom praškega župana dr. Bakse. Po svečanem govoru predsednika »Jednote«, praškega župana in slikarja Alfonza Muche, je govoril polnomočni bolgarski minister in poslanik profesor D. Mihalčev. Razstava vsebuje vsa dela uglednih sodobnih bolgarskih umetnikov, slikarjev in plastikov. Češkoslovaška kritika pozdravlja razstavo in vidi v njej nov korak k vzajemnemu umetniškemu spoznavanju slovenskih narodov.

Slavni italijanski dirigent Bernardino Molinari, ki je pred dvema tednoma z velikim uspehom vodil v Pragi Berlietov »Requiem«, je nastudiral s češko filharmonijo in najstarejšim češkim pevskim društvom »Hlahof« Dvořakov oratorijum »Stabat Mater«, ki je dal v 80tih letih preteklega stoletja z večkratnim uspešnim izvajanjem na Angleškem temelji Dvořakovi svetovni slavi. Molinari je Dvořakovo kompozicijo izvedel z velikim uspehom. Kritika povdarja, da se je znal dirigent v razliko pri evociranju muzikalnih kontrastov Berlietovega »Requiem«, poglobliti pri izvajanju Dvořakovega dela v uravnoteženo muziko dela, ki je prožeto z duhom toplega občevanja.

Za češko glasbo ima Molinarijev obisk dvojen pomen: deloma, ker omogoča vsako leto velike muzikalne produkcije, deloma, ker bo izvajal Molinari češke kompozicije v avtentični obliki tudi v tujini in jih bo tako polagal pred svetovni forum. Tako se bodo na primer letošnjo jesen pod njegovo taktirko izvajale v rimskem Augustemu ciklus Smetane »Moja domovina«, Dvořakova »Stabat Mater« in vse njegove simfonije. Molinari bo letos ponovno prispel v Prago, da povodom vsesokolskih svečanosti dirigira ciklus Smetane »Moja domovina«.

Te dni so prvič prispeli v Prago slovaški učitelji-pevci, ki so priredili v Smetanovi dvorani Obecnega doma velik koncert. Slovaški pevci so bili sprejeti z velikim navdušenjem. V svojem programu so nudili izčrpen pregled slovaške korske kompozicije, a od čeških skladateljev so peli J. B. Foersterja.

V Krakovu so minule dni prvič izvajali šaljivo igro češkega pisca F. X. Svobode »Poslednji mož«, ki je bila z velikim uspehom igrana v Pragi, pri nas in v Nemčiji, kjer je bil interpretator glavne uloge sodobni najboljši nemški komik Pailenberg.

Ogromne uspehe na inozemskem književnem trgu pa ima pisatelj Karel Čapek, znani avtor utopistične igre R.U.R. in »Iz življenja žuželk«. Znano je, da sta ti dve deli razširjeni po vsem svetu. Prišli sta celo na Japonsko. Njegov fantastični roman »Kakabit« je preveden tudi na več inozemskih jezikov, njegova »Angleška pisma«, v katerih zanimivo opisuje svoje utise iz otoške dežele, so dosegla v Angliji tekom enega leta sedem izdaj.

× **Nova Evropa.** Izšla je 5. številka znane zagrebške revije »Nova Evropa«. Na uvodnem mestu je obelodanjen nekrolog Ivanu Lorkoviću, ki ga je spisal dr. Ivo Politeo. O nedavno umrlem hrvaškem politiku piše tudi M. Č. v nastopnem članku, ki ima zanimiv podnaslov »Tragedija hrvaške inteligencije«. V ostalem je ta številka posvečena Albaniji. Naš poslanik v Tirani Branko Lazarevič piše o ustanavljanju nove albanske države, prof. Šerko o kulturni ureditvi Albanije (Arbanije) in nalogi njene inteligence. Albanec K. A. Čerkeri je prispeval članek »Razvoj albanaškega nacionalizmas«, prof. H. Barič pa razpravlja o vprašanju: »Ko su Arbanesi.« Sledi še članek Dragana Miličevića: »Naši privredni odnosi z Arbanijom.« Namesto političnega pregleda je objavljen po newyorški reviji »The Nation« uprav sen zacionalen članek madžarskega emigranta Emery Dérija o mednarodni fašistovski zaroti (Mussolini—Karl—Albrecht—Rupprecht.) V književni kroniki beremo par zanimivih literarnih opazk. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

× **Planinski Vestnik.** Marčeva številka glasila naših planincev prinaša sledečo vsebino: Dr. J. C. Oblak nadaljuje svojo popolno študijo Etna, zagrebška turistka dr. Gizela Tarcazaj razpravlja o

Jih oddaja navadnim telefonskim potom v Newyork.

Glasovi iz Newyorka ne gredo isto pot. Odtam gredo do postaje Rock Point (Long Island 70 milj), nato se prenese radiofonskim potom na angleško postajo Wroughton, ki je oddaljena 3300 milj. Iz Wroughtona pa jih telefonsko sprejema London (90 milj). Glas v obe smeri naredi 8430 milj dolgo pot.

Zdi se nam torej popolnoma preprosto, da nam bo nekoč vendar uspelo dobiti radiotelefonsko zvezo magari z Mariborom.

Gospa Tamara, sproga japonskega diplomata v Braziliji je pričela z resno propagando, za katero ji bo marsikateri Japonka hvaležna ali pa tudi ne. Gospa Tamara je kmalu, ko je prišla v Brazilijo, opazila, da živi v Južni Ameriki in v Mehiki ogromno število Japoncev, ki bi sigurno poročili Amerikance. 10.000 japonskih deklet, je preračunala gospa, je v nevarnosti, da ostanejo brez moza. Z nenavadno marljivostjo je konzulova žena odpofovala zopet na Japonsko in organizirala več agencij za ženitev, si priskrbela mnogo slik, se vrnila v Brazilijo in izdala proglas, v katerem poziva vse rojake, ki se nameravajo po-

ročiti, da pregledajo njene fotografije. Marljiva gospa upa, da ji bo uspelo razdeliti po Braziliji do 5000 Japonk, do 200 v Argentini, 1000 v Mehiki, a 2000 v ostalih delih Amerike.

Ko se bo pri gospej Tamari priglasilo dovolj mladeničev, ki se žele poročiti z Japonkami, bo gospa Tamara sama preiskrbela za prevoz teh tisočev Japonk v Ameriko. Vsekakor zelo domoljubna akcija!

Na Dunaju sta storila sanomor zakonca Karolany. Prejšnji večer sta se izvrstno zabavala na velikem plesu in sta šele proti jutru prišla domov. Zaprla sta se v sobo, zamašila vse špranje v vratih in oknih ter odprla plinski vijak. Zakonca Karolany sta se poročila šele pred štirimi meseci. Ko je zjutraj vstopila v spalnico, sobarica, sta bila oba mrtva. To je tragedija, ki se jih na svetu nešteto dogaja vsak dan, vendar je ta sanomor drugačen kakor običajni sanomori, ker je posledica ljubezni do plesa in zabave. Mož je bil nezaposlen, a piela plača, ki jo je prejela soproga-uradnica, jima ni zaščevala. Sklenila sta, da pojeta prostovoljno v smrt, kar sta tudi storila, a sta se poprej še do dobra navžila posvetnih dobrot in sladkosti.

se naša jugoslovanska država šele ureja in da v splošnem še ni na stopnji drugih kulturnih držav, radi pritrđimo, da je treba še mnogo dela, zlasti na gospodarskem polju. Zategadelj moramo vsi stremeti, da pospešimo naš gospodarski razvoj. Dober gospodar, ki si je svoje gospodarstvo lepo in koristno uredil, lahko mirno in zadovoljivo gospodar. Če bomo mi obrtniki složni med seboj, bomo tudi mi nekoč dobri gospodarji. Če vprašamo, zakaj nismo mali obrtniki že danes dobri gospodarji, moramo odgovoriti: Zato, ker je naš stan v Jugoslaviji takorekoč šele v povojih. Svoje povojni začetniki, ki smo bili brez vseh razpoložljivih sredstev, finančnih in materialnih. To se ho, po letih dalo urediti, vendar pa le z močnimi obrtnimi organizacijami, s skupnim delovanjem solidarnostjo, z dobrim in vestnim čutom, da smo jugoslovanski državljani, z bratsko obrtniško složnostjo. Ako nas bodo vodila pri delu in pri organizaciji ta plemenita čustva, potem lahko pričakujemo našega obrtniškega napredka in gospodarskega razvoja. Vsa ko kršenje tega, kar omenjam, bi bilo za nas hiranje; brez solidarnosti in domovinske ljubezni bi ostali zapostavljeni in naša ne-složnost bi izrabili drugi stanovi.

Dragi bratje obrtniki, naša največja dolžnost je tedaj, da gremo zavedno in korakoma naprej, ne da bi pozabili, da moramo biti najprej zvesti državljan, potem šele bomo lahko dobri gospodarji ter bomo lahko z mirno vestjo zahtevali naše svete pravice. Gotovo si vsak izmed nas želi, da bi se mu dobro godilo ter ima edino le vsak ta čut. Zato pa, slovenski obrtnik, stopi v svojo obrtniško organizacijo; ako še nisi član Slovenskega obrtnega društva, stori to takoj. Ustvarjamo skupno obrtniško fronto, širimo naše organizacije, delujmo bratsko za naš obrtni zlati blagor. To naj bo naše geslo in naš spasi!

Bližamo se velikemu dnevu, velikemu prazniku — to je naš obrtniški praznik na dan sv. Jožefa. Naj bi bil ta praznik naš simbol, naš najčastnejši dan in ker je to prvi naš praznik, ga moramo na najdostojnejši in najčastnejši način praznovati. Vsa društva po vsej državi se pripravljajo na ta dan, da ga po svojih lepih programih kar najlepše praznujejo.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru se tudi pripravlja v velikem stilu za ta praznik zato ste vabljene vsi, dragi tovariši obrtniki da se pripravljate tudi Vi. Pokažimo, da hočemo biti enotni, da smo si obrtniki kot bratu brat, ter da se čutimo vsi enake.

Naj bi imele te moje skromne besede za zelen odmev, da bi se res čutili vsi kot obrtniki složni in solidarni. Torej pridimo vsi brez razlike na naš veliki praznik skupaj, podajmo si roke in potrđimo, da smo si edini in da se obrtniki res med sabo ljubimo.

Naj vidijo to, da smo si edini, tudi naši glavni in najvišji činitelji, ki so poklicani, da nas kot male štitiijo ter nam dajo naše obrtniške pravice. Zato nasvidenje vsi, ki želite, da najprocvita naš obrtniški stan v skupnih velikih organizacijah, v enotnosti, kreposti in bratski složnosti!

OGLAS.

Kod komande 45. pešadiskog puka u Mariboru, održavat će na dan 16. marca 1926. godine u 11 časova u kasarni »Kralja Aleksandra, I.« ustmena licitacija (do kojeg vremena mogu se dostaviti i direktne ponude) za nabavku sledećih artikala: 28.500 kgr. krumpira; 222 kgr. kiselog kupusa (kislog zelja); 240 kgr. pasulja (fižola); 1.950 kgr. pirinaca (riža); 1.405 kgr. makarona; 600 kgr. fidolina; 560 kgr. gerštila; 80 kgr. kukuroznog grisa; 300 kgr. kukuroznog brašna; 1.650 kgr. domaće svinjske masti; 1.020 kgr. luka (čebulja); 1.300 kgr. brašna (moke); 650 kgr. soli; 310 kgr. široeta (kisa); 100 kgr. pekmeza (dvopek); 100 kgr. marmelade; 500 kgr. šećera (sladkora) i 600 kgr. suhih sljiva.

Kaucija je potrebna 5% sve ukupne vrednosti artikala. Ponudjači su dužni na dan licitacije pored ostalih dokumenata podneti i Uverenje o državljanstvu. Uslovi za liferaciju mogu se videti dnevno u kancelariji štaba komande 45. pešadiskog puka.

Broj 1941 od 16. februara 1926. godine, iz kancelarije komande 45. pešadiskog puka u Mariboru. 519

Gospodarska in socialna vprašanja Velika razstava domačih zaicev

Prvo zač. dr. za Slov. v Mariboru bo priredilo dne 19., 20. in 21. marca na vrtu zosilne Halbwidel v Jurčičevi ulici, ob priliki proslave desetletnice društvenega obstoja veliko razstavo domačih zaicev in izdelkov začjega krzna. Na tej razstavi, ki bo ena izmed največjih v naši državi, bodo zastopane vse obstoječe pasme s prvovrstnimi živalmi. Razstavljeni izdelki iz začjega krzna, usnja in volne naj bodo dokaz, kako koristno in plodonosno je umno in sistematično gojenje domačih zaicev, in kako važno vlogo zavzema v narodnem gospodarstvu. Razen mesa, ki je jako okusno, se lahko porabi tudi strokovnjaško obdelano začje krzno in volna. Radi tega se obisk te razstave vsem prijateljem in ljubiteljem teh živali najvselej priporoča.

Jože Stajanko: Obrtnikova beseda obrtništvu

Maribor, 12. marca.
Stojimo pred obrtniškim praznikom, zato se mi zdi potrebno izpregovoriti nekoliko za obrtniški dan pomembnih besed. Obrtniki so važen činitelj v državi; iz njihovih delavnic, kjer poleg ročnega dela teko tudi stroji, se razvija industrija; njihove izdelke sprejema in razpečava trgovina. Oni izdelujejo vse za gospodarstvo najpotrebnejše reči. Brez dobrega obrtnega stanu si težko zamišljamo razvoj našega poljedelstva, trgovine in industrije, skratka: napredek celokupnega našega narodnega gospodarstva.

Za čem stremi danes mali obrtnik? Gotovo za napredkom. Usvariti hoče večje obrtni in industrijske tovarne ter prispevati k procvitu dobrega gospodarstva. Če uvažimo, da

MALA OZNANILA.

Zamena stanovanj, velika izbira novi ugodnejši pogoji, nakup, prodaja hiš vil in posestev posreduje »Marstan« Maribor, Rotovski trg. 521

Orehe prada po nizki cenil J. Hecht Müller, Maribor, Pod mostom, št. 7 (južna stran Drave) 517

Brivec R. Pirc, Aleksandrova cesta 30 je bil sodnijsko deložiran, zato pa brivec U Pirc, Gregorčičeva ulica 11 brije za 2 Din in strije za 4 Din. Se priporoča U. Pirc. 526

Pošteno učenko sprejema takoj bivlja za perilo Fischbach Orožnova ul. 1. 520

Ceneno zidanje, nazidavo nadstropij, popravila hiš, cenene stavbne načrte, proračuna, preskrba stavbišč in gradbenega materiala preskrbi »Marstan« Rotovski trg. 524

Prodajni vrtni sadni vrtni in lesniški postaji št. 12 pri spodnjem Dravogradu. Cena 80.000 Din. Ponudba: Schmon Enrico, Trieste, Via S. gantini 6. 502.4

Zastopnik za Celje, Maribor, Ljubljano in sploh za vse večje kraje v Sloveniji ide večja zavarovalnica. Ponudbe pod značko »Zastopnik 84« na upravo lista. 499

Kyffhäuser — Technikum Frankenhäusen Ing. Šola za avto in strojogradbo, elektrotehniko. Posebni oddelki za poljedel. stroje in zrakoplovno letno.

OPOZORILO!

Opozorjam vse, osobito gg. krčmarje, da g. Marko Bosnić, dalmatinec iz Bista ni opravičen prodajati vina iz kletih v poslopih v Mariboru, Meljska ul. 9 in Slomškov trg 6, ter bi vsak eventualni kupec trpel škodo. Karel Kos. 518

Brezstanovenjoli! Ne čakajte na skrajno silo Organizirajte se v kreditni stavbi, zadrugi »Mojmir«, Rotovski trg. Sprejema na račun zgradb tudi male hranilne vloge 525

Egiptovski pralolog kateri je bil pred enim letom takaj je za kratek čas prišel copet v Maribor. Iz roke in pišane pove vsakemu značaj, prošlost in prihodnost. Hotel Kosovo, Maribor. 527

Na prodaj. Staro-nemška je spalnica, lepa velika preproga in kuhinjska oprema. Na lov v upravi. 511

KLUB-BAR

Samo še nekaj dni
Donda et Klein
Mia Berger
Duo Brandt
Regia Rosé

Edini moderni plesni lokal Maribora

Vsako nedeljo in praznik ob 5. uri

čajanka s plesom

Dražbeni oklic.

Dne 28. aprila 1926 dopoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27. dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga: a) Račje, vl. št. 70; b) Račje, vl. št. 160; c) Ješenca, vl. št. 48; d) Podova, vl. št. 414. — Cenilna vrednost: ad a) 100.742 Din, b) 1592 Din, c) 3239 Din, d) 29.781 Din. — Najmanjši ponude: ad a) 67.163 Din, b) 1062 Din, c) 2160 Din, d) 19.854 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

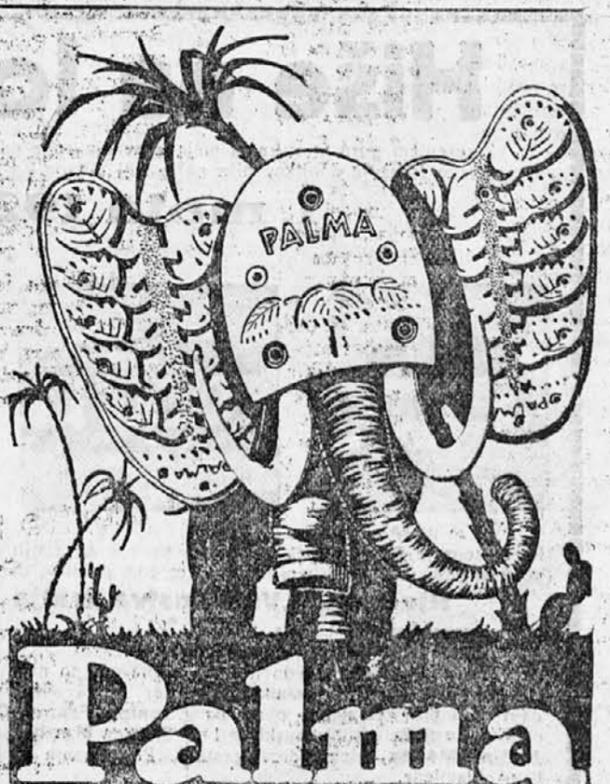
V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Pripomba ad a) vl. št. 70 d. o. Račje se dražba v sledećih treh skupinah: Prvo skupino tvori stajb. parc. št. 104, stavbišče zidana hiša št. 83 z gospodarskim poslopjem, vl. št. 70 d. o. Račje v cenilni vrednosti 40.000 Din; drugo skupino tvori stajb. parc. št. 60, hiša št. 65 z gospodarskim poslopjem v cenilni vrednosti 20.000 Din; tretjo skupino tvorijo ostale v vložku 70 d. o. Račje navedene parcele v vrednosti 40.741,50 Din; b) ako bi se za vse pre-mičnine skupaj dosegel večji ponudek, kakor za vse skupine oz. vložne številke posebej, se domaknejo nepremičnine skupnemu najboljšemu ponudniku.

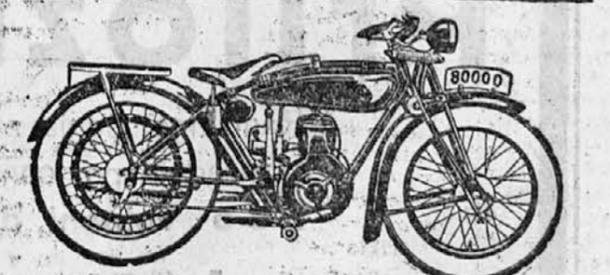
Okrajno sodišče v Mariboru, dne 24. februarja 1926. 509

JAKOB PERHARVEČ
tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in sirupov
Maribor, Meljska c. 3

priloga svoje najfinejše likerje vseh vrst, dezertna vina, kakor Vermouth, Marsala in Marsaleta. Istotako je v zalogi vedno pristna slivovića, brinjevec, rum ter konjak

Vztrajne Palma-kaučuk pete in podplati so napravljene iz najboljše surovine, varujejo Vaše obuvalo, so trikrat trpežnejši kot usnje in Vam omogočajo elastično hojo. Ni raskošje, ampak neobhodna potreba vsakega človeka. 25

D. K. W.
Generalno zastopstvo za Slovenijo:
ACHTIG & SCHRAM
MARIBOR — TRG SVOBODE 2 51

Nova veletrgovina TRGOVSKI DOM Maribor, Aleksandrova c. 25

Priporočam za pomladansko sezijo velikansko izbiro raznega lepega, modnega blaga za pomladanske plašče, kostume in komplees.

Velikanska izbira vsakovrsne svile po čudovito nizki ceni.
Novодошlo perilno blago, poldelen, krep Marocain, Batist, cefir od 8 Din naprej.
Velika zaloga platna, šifonov, oksforta i. t. d.

429 5

OGLEJTE SI DNEVNO VELIKO RAZSTAVO IN POSEBNO NIZKE CENE!
I. Pregrad - Maribor.

Za pomlad Od. 1. marca 1926

Reklamna prodaja KARO-čevljev

vseh vrst z
10% popusta
 garantirano neispremenjena
 priznana najboljša kvaliteta

KARO, Maribor, Koroška cesta št 19

Pohištvo!

vsakovrstno moderno, po najnižjih cenah, tudi na obroke nudi in vabi na vsled SERCER IN DRUG, mizarstvo in zaloga pohištva Vetrinjska ul. 8. dvorišče. 395

POZOR!

Vsled izredno ugodnega nakupa razprodajam raznovrstne izgotovljene obleke po zelo znižanih cenah in sicer:

obleke iz suknja	Din 450 do 1200
obleke iz caloa	Din 200 do 500
obleke za fanta	Din 80 do 300
hlače iz sukna	Din 120 do 300
hlače iz caloa	Din 50 do 130

pletene oprsnike (-este) lastnega izdeljka Din 90 do 200, gumijevе plašče od Din 240 naprej. 422

Nepremočljive pelerine Din 300

Obleke po naročilu izdelujem solidno hitro in poceni, tudi iz blaga, ki ga prinesejo stranke same.

Za obilna naročila se priporoča
J. VEZJAK, krojač
 MARIBOR, VETRINJSKA UL. 17

Dobra gospodinja SUHOR

ima zmiraj pripravljen Čajanka brez Suhora ni popolna!

510 **VOZNI RED**
 za avtomobilsko zvezo Maribor-Ptuj
 Odhod iz Maribora 6⁴⁵, 13³⁰, 17³⁰
 Odhod iz Ptujja 7⁵⁰, 15⁰⁰, 18⁴⁵
 Vozi 1 uro 6 min. Veljaven od 15. marca 1926.
 Vozi dnevno razen nedelje.

Pozor!

Radi odpovedi lokala prodajam na drobno de 18. marca 1928:

Praženo kavo	1 kg 54 Din
Surovo kavo	" 44 "
Riž olajzan	" 9 "
Lešnike	" 42 "
Mandeljne	" 66 "
Rosine	" 36 "
Smokve v vench	" 10 "
Čokolado	" 60 "

Nadalje razne likerje, rum, čaj itd. na najnižjih cenah.

P. Erzin
 Maribor, Gosposka ul. 28

Samo pri **B. Veselinović & Komp., Maribor**, dobi kdor kupi blaga za 600 Din, na enkrat ali v presledkih nad 50 Din **brezplačno polico** zavarovalnega društva „Rosija-Fensijeri“ v Ljubljani.

Polica je veljavna 12 mesecev ter se nanaša za nezgode na železnicah, parnikih itd. Zavarovanec dobi in sicer v slučaju smrti 25.000 Din, v slučaju stalne nesposobnosti 25.000 Din, v slučaju delne nesposobnosti do 60%, od stalne odškodnine in v slučaju začasne nesposobnosti do 200 dni bolezenske stroške Strankam izven Maribora pošljemo blago tudi po povzetju, kateremu priložimo polico, ki velja od istega dne naprej. 394

Hiše na loteriji

Z rešenjem gosp. ministra za poljedelstvo in vode od 9. decembra 1925, št. 46 806/I., je odobreno zrebanje dobitkov hiše na loteriji „Prvog Zagrebačkog radničkog društva“ na

1. maja 1926.

1. dobitek

2. dobitek

3. dobitek

Vse tri hiše so moderno zidane, novo grajene, vsaka z velikim vrtom v Zagrebu. Razen tega je še 101 dobitkov, kateri sestojijo iz zlatih in srebrnih predmetov, 5 koles porcelanastih in steklenih priborjev. Kot 104. dobitek, dar protektorja društva

Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I.

je prekrasna zlata moška ura.

Sreček je 35.000 in po cenit Din 50.—

Vsled tega naj vsakdo hiti, da si pravočasno nabavi srečko, ako hoče za **neznatnih Din 50.—** postati lastnik hiše. Kdor želi kupiti srečko ali iste prevzeti na razpro dajo proti proviziji, naj se obrne na g. **Josipa Franca Opavu**, predsednika loterijskega odbora, Zagreb, Nadbiskupski trg 11/I. Srečke v Mariboru se dobe v papirni trgovini gospe **Justine Maček**, Aleksandrova cesta 9. Po zrebanju po lista izzrebanih števil v našem listu objavljena. 368

Naznanilo preselitve

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem se s svojo trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami preselil na **Glavni trg št. 17**

(poleg barvarne Zinthauer). Prizadeval si bom, da svojim cenj. odjemalcem postrežen z najboljšim blagom, solidno postrežbo in zmernimi cenami ter se priporočam za številni obisk.

M. OŠLAG - GLAVNI TRG 17

Priložnostni nakup!!

Radi zmanjšanja zaloge na debelo prodajamo nižje navedeno blago v podrobni razprodaji po cenah na veliko in sicer: **blago za obleke, moško sukno, o-o-o volneni, deleni, poldeleni, fulardi, krepki, cefiri, šifoni itd. o-o-o**

Dolček in Marini, Maribor, Gosposka ulica št. 27